

ผลของโปรแกรมการสนับสนุนด้านข้อมูล อารมณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่อความวิตกกังวล
และความพึงพอใจของญาติระหว่างผู้ป่วยเข้ารับการผ่าตัด

มาณิกา อยู่สำราญ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่

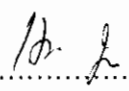
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

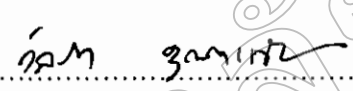
พฤษภาคม 2553

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

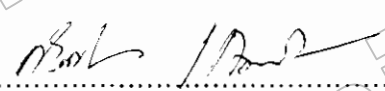
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ มาณิกา อยู่สำราญ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

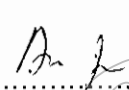
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

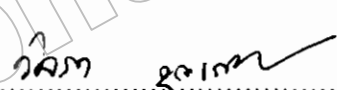

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ดร.เจมาร์ดี มาสิงบุญ)

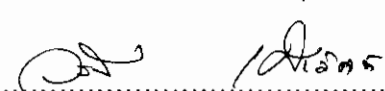

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลภา คุณทรงเกียรติ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

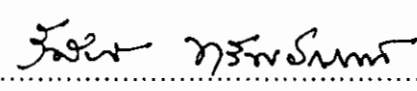

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.สายพิน เกษมกิจวัฒนา)

..... กรรมการ
(ดร.เจมาร์ดี มาสิงบุญ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลภา คุณทรงเกียรติ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณิ เดียวอิสเรศ)

คณะพยาบาลศาสตรบัณฑิตให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชนิกร ทรัพย์กรานนท์)

วันที่ 24 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2553

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนวิทยานิพนธ์ ระดับบัณฑิตศึกษา
จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
ประจำภาคปลาย ปีการศึกษา 2552

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก ดร.เขมรดี มาสิงบุญ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิธภา คุณทรงเกียรติ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วนและเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่านที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขจนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบ รวมทั้งให้คำแนะนำแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้มีคุณภาพ นอกจากนี้ ยังได้รับความอนุเคราะห์จากท่านผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ หัวหน้าฝ่ายการพยาบาล หัวหน้าศูนย์พัฒนาคุณภาพโรงพยาบาล หัวหน้าห้องผ่าตัด และหัวหน้าหอผู้ป่วยศัลยกรรมชาย ศัลยกรรมหญิง โรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดสมุทรปราการ ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี และขอขอบพระคุณกลุ่มตัวอย่างทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ คุณวิไลพร สมานกสิกรรม ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการใช้เครื่องมือเพื่อดำเนินการวิจัยครั้งนี้

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ส่วนหนึ่งได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยของบัณฑิตวิทยาลัย จึงขอขอบพระคุณ บัณฑิตวิทยาลัยมา ณ ที่นี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดาที่ได้ให้การอบรมสั่งสอน เลี้ยงดูมาอย่างดี และสนับสนุนเป็นกำลังใจตลอดมา ขอขอบคุณน้องสาว รวมทั้งพี่ ๆ น้องๆ และเพื่อนๆ สาขาการพยาบาลผู้ใหญ่ ตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ให้กำลังใจ ช่วยเหลือและสนับสนุนผู้วิจัยเสมอมา

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูแด่เวทิตาแด่บุพการี บุรพจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน ที่ทำให้ข้าพเจ้าเป็นผู้มีการศึกษาและประสบความสำเร็จมาจนตราบนานเท่านานนี้

มาณิกา อยู่สำราญ

50910231: สาขาวิชา: การพยาบาลผู้ใหญ่; พย.ม. (การพยาบาลผู้ใหญ่)

คำสำคัญ: โปรแกรมการสนับสนุนด้านข้อมูล อารมณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก/ ความวิตกกังวล/ ความพึงพอใจ/ ญาติผู้ป่วยเข้ารับการผ่าตัด/ การผ่าตัด

มานิกา อยู่สำราญ: ผลของโปรแกรมการสนับสนุนด้านข้อมูล อารมณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่อความวิตกกังวลและความพึงพอใจของญาติระหว่างผู้ป่วยเข้ารับการผ่าตัด (EFFECTS OF INFORMATIONAL, EMOTIONAL, AND AMENITIES SUPPORT PROGRAM ON ANXIETY AND SATISFACTION AMONG RELATIVES OF PATIENTS UNDERGOING MAJOR SURGERY)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: เขมรดี มาสิงบุญ, D.S.N., วัลภา คุณทรงเกียรติ, พย.ด. 157 หน้า.
ปี พ.ศ. 2553.

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการสนับสนุนด้านข้อมูล อารมณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่อความวิตกกังวลและความพึงพอใจของญาติระหว่างผู้ป่วยเข้ารับการผ่าตัด กลุ่มตัวอย่างเป็นญาติผู้ป่วยที่ได้รับการผ่าตัดใหญ่ ณ โรงพยาบาลแห่งหนึ่งในจังหวัดสมุทรปราการ คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้ จำนวน 60 ราย แบ่งเป็นกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองกลุ่มละ 30 ราย โดยจับคู่กลุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่มให้มีความใกล้เคียงกันมากที่สุดในกลุ่มสมบัติเกี่ยวกับเพศและอายุ กลุ่มควบคุมได้รับการพยาบาลตามปกติ ในขณะที่กลุ่มทดลองได้รับโปรแกรมการสนับสนุน ด้านข้อมูล อารมณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนเมษายน พ.ศ. 2553 โดยใช้ แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ป่วยและญาติ แบบประเมินความวิตกกังวลของญาติระหว่างผู้ป่วยเข้ารับการผ่าตัด และแบบประเมินความพึงพอใจของญาติระหว่างผู้ป่วยเข้ารับการผ่าตัด ตรวจสอบความเที่ยงของแบบประเมินได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาคเท่ากับ .95 และ .87 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงบรรยายและสถิติอ้างอิง

ผลการวิจัยพบว่า

1. หลังได้รับโปรแกรมการสนับสนุนด้านข้อมูล อารมณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ญาติผู้ป่วยกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนความวิตกกังวลน้อยกว่าก่อนได้รับโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t_{29} = 12.55, p < .001$)

2. ญาติผู้ป่วยกลุ่มทดลองหลังได้รับโปรแกรมการสนับสนุนด้านข้อมูล อารมณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก มีค่าเฉลี่ยคะแนนความวิตกกังวลน้อยกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t_{58} = 5.81, p < .001$)

3. ญาติผู้ป่วยกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการบริการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}_{\text{ทดลอง}} = 4.27, SD = .52; \bar{X}_{\text{ควบคุม}} = 3.73, SD = .52$)

ผลจากการศึกษาครั้งนี้ เป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ ที่พยาบาลสามารถนำโปรแกรมการสนับสนุนด้านข้อมูล อารมณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ไปช่วยลดความวิตกกังวลให้กับญาติระหว่างผู้ป่วยเข้ารับการผ่าตัด ซึ่งจะช่วยให้ญาติมีความพึงพอใจ และเป็นการพัฒนาคุณภาพการพยาบาลด้วยเช่นกัน

50910231: MAJOR: ADULT NURSING; M.N.S. (ADULT NURSING)

KEYWORDS: INFORMATIONAL, EMOTIONAL, AND AMENITIES SUPPORT PROGRAM/
ANXIETY/SATISFACTION/ RELATIVES OF PATIENTS UNDERGOING MAJOR
SURGERY/ OPERATION

MANIGA YUSAMRAN: EFFECTS OF INFORMATIONAL, EMOTIONAL AND
AMENITIES SUPPORT PROGRAM ON ANXIETY AND SATISFACTION AMONG RELATIVES
OF PATIENTS UNDERGOING MAJOR SURGERY. ADVISORY COMMITTEE: KHEMARADEE
MASINGBOON, D.S.N., WANLAPA KUNSONGKEIT, Ph.D. 157 P. 2010.

The purpose of this quasi-experimental research was to study the effects of providing information, emotional, and amenities support on anxiety and satisfaction among relatives of patients undergoing major surgery. Sample were consisted of 60 relatives of patients undergoing major surgery at a hospital in Samut Prakan province. There were 30 cases in the experimental group and 30 cases in the control group. The experimental group received the intervention program while the samples in the control group received a routine nursing care. Research instruments included the Demographic Questionnaire of patients and relatives of patients undergoing major surgery, the modified State Anxiety Inventory (STAI) Questionnaire, and the Satisfaction Questionnaire. The coefficients of reliability obtained by means of Cronbach's alpha coefficient for the modified State Anxiety Inventory (STAI) questionnaire and the Satisfaction Questionnaire were .95 and .87 respectively. Data were analyzed by using descriptive statistics and inferential statistics.

The results revealed that:

1. After treatment, the mean anxiety score of subjects in the experimental group was significantly lower than before treatment ($t_{29} = 12.55, p < .001$).
2. After treatment, the mean anxiety score of subjects in the experimental group was significantly lower than those in the control group ($t_{58} = 5.81, p < .001$).
3. Relatives of patients undergoing major surgery of the experimental group and the control group reported having high satisfaction scores on the services received. ($\bar{X}_{\text{experimental}} = 4.27, SD = .52; \bar{X}_{\text{control}} = 3.73, SD = .52$)

The results of the study can be used as evidence to reduce anxiety among relatives of patients undergoing major surgery by providing information, emotional, and amenities support. Consequently, relatives satisfaction is met as well as the nursing quality of care is improved.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
คำถามการวิจัย	6
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
สมมติฐานของการวิจัย	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการจากการวิจัย	10
ขอบเขตของการวิจัย	10
ตัวแปรที่ใช้การวิจัย	10
นิยามศัพท์เฉพาะ	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
การผ่าตัด	13
ความวิตกกังวล	21
แนวคิดความวิตกกังวลของสปีดเบอร์เกอร์	29
ความวิตกกังวลของญาติระหว่างผู้ป่วยเข้ารับการผ่าตัด	32
การประเมินความวิตกกังวล	35
โปรแกรมการสนับสนุนด้านข้อมูล อารมณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกของญาติ ระหว่างผู้ป่วยเข้ารับการผ่าตัด	37
ความพึงพอใจ	47
ความพึงพอใจของญาติระหว่างผู้ป่วยเข้ารับการผ่าตัด	50

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	53
สถานที่ศึกษา.....	53
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	54
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	55
การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	58
การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง.....	60
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	60
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
4 ผลการวิจัย.....	67
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ป่วย.....	68
ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของญาติผู้ป่วย.....	71
ส่วนที่ 3 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความวิตกกังวลก่อนและหลัง ได้รับโปรแกรมของญาติผู้ป่วยเข้ารับการผ่าตัดภายในกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง.....	74
ส่วนที่ 4 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความวิตกกังวลได้รับ โปรแกรมของญาติผู้ป่วยเข้ารับการผ่าตัดระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง.....	75
ส่วนที่ 5 ความพึงพอใจของญาติต่อการพยาบาลที่ได้รับระหว่างผู้ป่วยเข้ารับการผ่าตัด ของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง.....	76
5 สรุปผลการวิจัยอภิปรายและข้อเสนอแนะ.....	78
สรุปผลการวิจัย.....	78
การอภิปรายผล.....	82
ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้.....	85
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	86
บรรณานุกรม.....	87
ภาคผนวก.....	98
ภาคผนวก ก.....	99
ภาคผนวก ข.....	101

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก ก.....	136
ภาคผนวก ง.....	142
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	157

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	เปรียบเทียบจำนวน ร้อยละ และลักษณะข้อมูลทั่วไปของผู้ป่วยระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง 68
2	เปรียบเทียบจำนวน ร้อยละและลักษณะข้อมูลทั่วไปของญาติผู้ป่วยระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง..... 71
3	คะแนนความวิตกกังวลหลังได้รับโปรแกรมของญาติผู้ป่วยผ่าตัดระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง 74
4	เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความวิตกกังวลก่อนและหลังได้รับโปรแกรมของญาติผู้ป่วยผ่าตัด ภายในกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองโดยใช้สถิติทีคู่..... 75
5	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความวิตกกังวลหลังได้รับโปรแกรมของญาติผู้ป่วยผ่าตัดระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง โดยใช้ สถิติทีอิสระ..... 76
6	ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจของญาติผู้ป่วยผ่าตัดทั้งกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง..... 77
7	จำนวน ร้อยละของการได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการผ่าตัด และความต้องการการดูแลจากพยาบาลห้องผ่าตัดของญาติผู้ป่วยโดยประเมินเมื่อผู้ป่วยมาถึงห้องผ่าตัด รอผ่าตัด จนผู้ป่วยเข้าห้องเริ่มผ่าตัด..... 137
8	ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจของญาติผู้ป่วยผ่าตัดของทั้งกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง..... 139

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	9
2 กระบวนการในการเผชิญความเครียด (Stress).....	31
3 มาตรวัดความวิตกกังวล.....	35
4 ประเมินความพึงพอใจแบบการใช้มาตราส่วนประมาณค่า.....	49
5 รูปแบบการวิจัย.....	53
6 ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	65